

รวมคำบรรยาย

ภาคหนึ่ง สมัยที่ ๗๓ ปีการศึกษา ๒๕๖๓ เล่มที่ ๑

คำกล่าวปฐมนิเทศ

เนื่องในโอกาสเปิดการบรรยายภาคหนึ่ง สมัยที่ ๗๓

ปีการศึกษา ๒๕๖๓

โดย

นายประเสริฐ เสียงสุทธิวงศ์

เลขาธิการสำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา

๐๐๐๐

สืบเนื่องจากการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส (COVID-๑๙) ไปทั่วโลกซึ่งรวมทั้งประเทศไทยด้วย ในรอบระยะเวลาหลายเดือนที่ผ่านมา จนกระทั่งปัจจุบัน ทั้งนี้ ในส่วนที่เกี่ยวกับสำนักอบรม ภายหลังจากที่มีการบรรยายเนติบัณฑิต ภาคสอง สมัยที่ ๗๒ เสร็จสิ้นแล้ว ก็จะมีการสอบกลุ่มกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง วันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๖๓ และกลุ่มกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา วันที่ ๕ เมษายน ๒๕๖๓ สำนักอบรมฯ โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการอำนวยการอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา เห็นว่า เพื่อความปลอดภัยของอาจารย์ พนักงานและนักศึกษาและป้องกันการแพร่ระบาด ควรจะเลื่อนการสอบเนติบัณฑิตไปก่อน สำนักอบรมจึงได้ออกประกาศเลื่อนการสอบไป ส่วนจะกำหนดสอบเมื่อใดนั้นขึ้นอยู่กับสถานการณ์และข้อกำหนดกฎหมายว่าจะดำเนินการได้เมื่อใด ซึ่งสำนักอบรมฯ พร้อมทั้งจะดำเนินการจัดสอบ โดยจะประกาศแจ้งให้นักศึกษาทราบล่วงหน้าในระยะเวลาอันสมควร

และเนื่องจากสถานการณ์ดังกล่าวยังคงมีอยู่ในขณะที่เปิดสมัยการศึกษาในครั้งนี การบรรยายเนติบัณฑิต ภาคหนึ่ง สมัยที่ ๗๓ จึงต้องดำเนินการบรรยายในรูปแบบการบรรยายทางไกล (Online) ไปพลางก่อน หากสถานการณ์บรรเทาลงหรือกลับสู่ภาวะปกติ สำนักอบรมก็จะจัดให้มีการบรรยายตามปกติต่อไป ซึ่งการจัดการบรรยายในรูปแบบ (Online) ในระยะแรกนั้นอาจมีปัญหาข้อขัดข้อง อุปสรรคในการเข้าถึงการฟังการบรรยาย บ้างสำนักอบรมจะรีบดำเนินการแก้ไขต่อไป จึงต้องขออภัยมา ณ โอกาสนี้

วันนี้ เป็นการเปิดการบรรยายเนติบัณฑิตภาคหนึ่ง สมัยที่ ๗๓ ในนามของสำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา ขอต้อนรับนักศึกษาทุกคน กระผม

นายประเสริฐ เสียงสุทธิวงศ์ เลขาธิการสำนักอบรมฯ และบรรณาธิการหนังสือรวมคำบรรยาย มีเรื่องที่จะแจ้งให้นักศึกษาทุกคนทราบ ดังนี้

บทบรรณาธิการ มีวัตถุประสงค์ที่จะประชาสัมพันธ์ แจ้งข่าว กฎ ระเบียบ และข้อบังคับต่าง ๆ รวมตลอดถึงกฎหมายที่มีการแก้ไขเพิ่มเติม แนวคำพิพากษาฎีกาที่วินิจฉัยข้อกฎหมายต่าง ๆ เพิ่มเติมไปจากที่นักศึกษาฟังจากการบรรยายของอาจารย์ทุก ๆ ท่าน เพื่อเป็นการเพิ่มพูนความรู้ให้ทันสมัย ทันต่อเหตุการณ์ อันจะเป็นการพัฒนาความรู้กฎหมายในอีกทางหนึ่ง **มิใช่เป็นการเก็บข้อสอบ หรือคาดเดา** ซึ่งไม่เหมาะสมอย่างยิ่งแก่การศึกษาในระดับเนติบัณฑิต นักศึกษาจึงควรที่จะอ่านหรือฟังคำบรรยายเป็นหลัก และฝึกหัดทำข้อสอบจากแนวข้อสอบเดิม

การแต่งกายของนักศึกษา นักศึกษาทุกคนเมื่อมาที่สำนักอบรมฯ จะต้องแต่งกายให้สุภาพเรียบร้อย นักศึกษาชายควรผูกเนกไท นักศึกษาหญิงไม่สวมกระโปรงสั้นหรือรัดรูป เป็นการเคารพสถาบัน เคารพครูบาอาจารย์ อีกทั้งยังเป็นสง่า ราคีแก่นักศึกษาเองด้วย ใครที่ได้พบเห็นก็จะยกย่องชมเชย

ไม่ทุจริตในการสอบ ในการสอบข้อเขียนความรู้ชั้นเนติบัณฑิตนั้น หากนักศึกษาผู้เข้าสอบ กระทำการใด ๆ อันเป็นการทุจริตการสอบ เช่น **นำวิทยุสื่อสาร หรืออุปกรณ์โทรคมนาคม ตำรากฎหมาย เอกสารเข้าไปในห้องสอบ** ซึ่งกรรมการผู้คุมสอบตรวจพบ นอกจากจะต้องถูกปรับตกแล้ว คณะกรรมการอำนวยการอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภายังอาจพิจารณาลงโทษห้ามสอบครั้งใดครั้งหนึ่งหรือหลายครั้ง หรือสั่งให้**ลบชื่อจากทะเบียน** ตามระเบียบสำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา ว่าด้วยการสอบข้อเขียนความรู้ชั้นเนติบัณฑิต พ.ศ. ๒๕๕๓ ข้อ ๙ และข้อ ๑๕ ซึ่งจะเป็นที่เสื่อมเสียแก่นักศึกษาเองอีกด้วย นักศึกษาเนติบัณฑิตทุกคนพึงทราบว่า**ความซื่อสัตย์สุจริต** เป็นคุณสมบัติของผู้ที่เป็นเนติบัณฑิต อย่ากระทำการใดอันเป็นการทุจริตเป็นอันขาดจะเป็นการทำลายอนาคตของตนเอง

การเปลี่ยนแปลงวิธีการตรวจข้อสอบ เพื่อให้การตรวจให้คะแนนเป็นไปด้วยความรอบคอบและเป็นแนวทางเดียวกับการตรวจให้คะแนนการสอบบรรจุเป็นข้าราชการตุลาการหรือข้าราชการอัยการ ตามระเบียบสำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา ว่าด้วยการตรวจให้คะแนนการสอบข้อเขียนความรู้ชั้นเนติบัณฑิต พ.ศ. ๒๕๕๙ จึงออกระเบียบไว้ดังนี้

การตรวจให้คะแนนคำตอบแต่ละข้อ ให้กรรมการผู้ตรวจซึ่งประกอบด้วยกรรมการผู้ตรวจให้คะแนนอย่างน้อยสองคน ตรวจและให้คะแนนคำตอบตามหลักเกณฑ์

การตรวจและให้คะแนนที่กำหนดท้ายระเบียบนี้ และให้ผู้สอบได้คะแนนตามค่าเฉลี่ยที่
คำนวณจากคะแนนที่กรรมการผู้ตรวจแต่ละคนกำหนด

ในกรณีที่กรรมการผู้ตรวจให้คะแนนในข้อนั้น ๆ ต่างกันตั้งแต่สี่คะแนนขึ้นไป
ให้เลขาธิการสำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา แต่งตั้งกรรมการอีก ๑ คน
เพื่อเป็นผู้ตรวจและให้ถือการให้คะแนนใหม่เป็นที่สุด

การเปลี่ยนแปลงวิธีการจัดลำดับผู้สอบได้เป็นเนติบัณฑิต ตามระเบียบ
สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา ว่าด้วยการเป็นนักศึกษา การสอน การ
สอบไล่ วินัยและมรรยาท พ.ศ. ๒๕๐๗ ข้อ ๑๐ วรรคท้าย การประกาศผลสอบความรู้
ชั้นเนติบัณฑิตให้เรียงลำดับตามคะแนนรวมทั้งภาคหนึ่งและภาคสองของสมัย
การศึกษาเดียวกัน ลำดับต่อมาหลังจากนั้นให้เรียงตามคะแนนรวมทั้งสองภาค ซึ่งมีผล
ใช้บังคับมาตั้งแต่สมัยที่ ๗๐ เป็นต้นไป

การเปลี่ยนแปลงหลักสูตร ภาคสอง

ด้วยคณะกรรมการอำนวยการอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภาได้มี
มติให้มีการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรเนติบัณฑิต ภาคสอง โดยให้รวมวิชาว่าความและ
การถามพยานกับวิชาการจัดทำเอกสารทางกฎหมายเข้าด้วยกัน โดยให้มีวิชาภาษาอังกฤษ
สำหรับนักกฎหมาย เป็นข้อสอบ ๑ ข้อ ซึ่งจะเริ่มในการสอบภาคสอง สมัยที่ ๗๒
นี้ คณะผู้บรรยายวิชานี้ทั้งภาคปกติและภาคค่ำเป็นชุดเดียวกันจำนวน ๔ คน

สำหรับแนวทางการออกข้อสอบวิชานี้ในช่วงแรกนั้นข้อสอบจะต้องนำเนื้อหา
ตามที่ปรากฏในการเรียนการสอนมาออกข้อสอบเท่านั้น ข้อสอบจะทดสอบ ๓ ส่วน

ส่วนที่ ๑ ให้แปลคำศัพท์ภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยจำนวน ๔ คำ
(๔ คะแนน)

ส่วนที่ ๒ ให้แปลประโยคภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย (๔ คะแนน)

และส่วนที่ ๓ การอ่านจับใจความแล้วตอบคำถาม (๒ คะแนน) รวม
๑๐ คะแนน

ข้อสอบส่วนที่ ๑ และที่ ๒ ให้ผู้เข้าสอบเขียนตอบเป็นภาษาไทย ส่วนข้อสอบ
ส่วนที่ ๓ ในแต่ละคำถามจากตัวเลือก (choice) ๔ ตัวเลือก ให้ผู้เข้าสอบเขียนตัวเลือก
ที่เห็นว่าเป็นคำตอบที่ถูกต้องที่สุด ข้อสอบส่วนที่ ๑ และ ๒ จะมาจากเนื้อหาทั้งสองส่วน
แต่ข้อสอบส่วนที่ ๓ จะมาจากส่วนใดส่วนหนึ่งเพียงส่วนเดียว

การบรรยาย สำนักอบรมฯ ได้จัดให้มีการบรรยาย ภาคปกติ ตั้งแต่วันจันทร์
ถึงวันศุกร์ เวลา ๘.๐๐ น. ถึง ๑๖.๐๐ นาฬิกา ภาคค่ำ ตั้งแต่วันจันทร์ถึงวันศุกร์ เวลา

๑๗.๐๐ ถึง ๑๙.๕๐ นาฬิกา และวันเสาร์เวลา ๙.๐๐ - ๑๖.๕๐ น. เพื่อเปิดโอกาสให้นักศึกษาเลือกฟังการบรรยายตามความสะดวก เนื่องจากนักศึกษาบางคนจะต้องปฏิบัติหน้าที่การงานในเวลาราชการ แต่สำหรับการบรรยายภาคค่ำ นักศึกษาต้องมาสมัครเรียนต่างหาก ส่วนตารางการบรรยายแต่ละวิชานั้นบางครั้งอาจารย์ผู้บรรยายมีภาระติดขัดหรือมีข้อขัดข้องไม่อาจมาบรรยายตามวันและเวลาที่กำหนดไว้ก็อาจมีการสับเปลี่ยนบ้างบางกรณี ทั้งนี้ นักศึกษาสามารถดูได้จากป้ายติดประกาศในเว็บไซต์ของสำนักอบรมฯ หรือโทรศัพท์สอบถามพนักงานของสำนักอบรมฯ ก็ได้

งดการบรรยาย

สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา งดการบรรยายภาคปกติเวลา ๘.๐๐ ถึง ๑๖.๐๐ น. ภาคค่ำเวลา ๑๗.๐๐ ถึง ๑๙.๕๐ น. ในภาคหนึ่ง สมัยที่ ๗๓ ปีการศึกษา ๒๕๖๓ ดังนี้

๑. วันพุธที่ ๓ มิถุนายน ๒๕๖๓ (วันเฉลิมพระชนมพรรษาสมเด็จพระนางเจ้าสุทิดา พัชรสุธาพิมลลักษณ พระบรมราชินี)
๒. วันอาทิตย์ที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๖๓ (วันอาสาฬหบูชา)
๓. วันจันทร์ที่ ๖ กรกฎาคม ๒๕๖๓ (วันหยุดชดเชยวันอาสาฬหบูชา และวันเข้าพรรษา)
๔. วันอังคารที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๖๓ (วันเฉลิมพระชนมพรรษาพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณฯ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว)
๕. วันพุธที่ ๑๒ สิงหาคม ๒๕๖๓ (วันแม่แห่งชาติ)

หากนักศึกษามีปัญหา ข้อเสนอแนะใดๆ ก็ขอให้แจ้งเจ้าหน้าที่ของสำนักอบรมฯ ทราบ ทางสำนักอบรมฯ จะดำเนินการให้โดยเร็ว ในทำนองนี้ขอให้นักศึกษาทุกคนได้รับประโยชน์ความรู้ทางด้านกฎหมาย เพื่อสำเร็จเป็นเนติบัณฑิตต่อไป

บทบรรณาธิการ

คำถาม ยิงปืนใส่กลุ่มวัยรุ่นในขณะที่มีคนกำลังเล่นน้ำสงกรานต์และมีรถยนต์แล่นขวางทางเบื้องหน้า กระสุนปืนที่ยิงถูกผู้อื่น ดังนี้ เป็นการกระทำโดยพลาดหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๖๖๘๔/๒๕๖๒

ความผิดฐานกระทำโดยพลาด ตาม ป.อ. มาตรา ๖๐ นั้น หมายความว่าผู้ใดเจตนาที่จะกระทำต่อบุคคลหนึ่ง แต่ผลของการกระทำเกิดแก่อีกบุคคลหนึ่งโดยพลาดไป กฎหมายย่อมถือเจตนาของผู้กระทำเป็นสำคัญว่า ไม่ได้มีเจตนากระทำต่อผู้ที่ถูกกระทำโดยพลาด แต่เป็นกรณีที่เกิดขึ้นโดยบังเอิญ และต้องไม่ใช่กรณีที่ผู้กระทำเล็งเห็นผลของการกระทำโดยเจตนาเล็งเห็นผล

วันเกิดเหตุเป็นวันเทศกาลสงกรานต์ การจราจรติดขัด มีรถยนต์และผู้คนที่กำลังเล่นน้ำสงกรานต์ในวันเทศกาลอย่างพลุกพล่าน แต่ทิศทางที่จำเลยที่ ๑ เล็งปืนไปข้างหน้าใส่กลุ่มวัยรุ่นนั้น มีรถยนต์แล่นอยู่เป็นแนวโดยตลอดและมีการยิงปืนเพียงข้างเดียวจากจำเลยที่ ๑ ไม่มีการยิงปืนจากฝ่ายตรงข้าม และนอกจากรถยนต์คันที่โจทก์ร่วมนั่งโดยสารมาแล้ว กระสุนปืนที่จำเลยที่ ๑ ยิง ยังไปถูกรถกระบะอีกคันหนึ่งด้วย การที่มีผู้คนที่กำลังเล่นน้ำสงกรานต์และมีรถยนต์แล่นขวางทางเบื้องหน้า แต่จำเลยที่ ๑ ยังคงยิงปืนออกไป ย่อมเป็นพฤติการณ์ที่แสดงว่าจำเลยที่ ๑ มีเจตนาเล็งเห็นแล้วว่า กระสุนปืนอาจถูกบุคคลอื่นที่อยู่ข้างหน้าได้ การกระทำของจำเลยที่ ๑ จึงเป็นการกระทำโดยมีเจตนาเล็งเห็นผลว่า กระสุนปืนอาจถูกบุคคลอื่นถึงแก่ความตายได้ จำเลยที่ ๑ จึงมีเจตนาพยายามฆ่าโจทก์ร่วมหาใช่เป็นการกระทำโดยพลาดไม่

คำถาม เคยได้รับโทษจำคุกเกินกว่า ๖ เดือน ซึ่งมีโทษความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษและพ้นโทษจำคุกมายังไม่เกิน ๕ ปี หากคดีหลังเป็นการกระทำผิดโดยประมาท ศาลจะรอกการลงโทษให้ได้หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๖๔๕/๒๕๖๓

ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๕๖ (ใหม่) ได้เพิ่มหลักเกณฑ์ให้ศาลสามารถใช้ดุลพินิจรอกการลงโทษให้แก่จำเลยได้มากขึ้น จากเดิมที่จำกัดเฉพาะแต่จำเลยที่ไม่เคยต้องโทษ

จำคุกมาก่อน หรือเคยต้องโทษจำคุกแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ ได้เพิ่มให้จำเลยที่เคยต้องโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน และจำเลยที่เคยได้รับโทษจำคุกมาก่อน แต่พ้นโทษจำคุกมาแล้วเกินกว่าห้าปี แล้วมากระทำความผิดอีก โดยความผิดในครั้งหลังเป็นความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ จากหลักเกณฑ์ที่เพิ่มขึ้นมานั้น แสดงให้เห็นเจตนากรรมของกฎหมายที่ต้องการให้จำเลยที่เคยต้องโทษจำคุกมาในระยะเวลาสั้นและจำเลยที่เคยได้รับโทษจำคุกกระยะยาวแต่พ้นโทษมานานแล้ว มีโอกาสกลับตนเป็นพลเมืองดี

จำเลยเคยได้รับโทษจำคุกเกินกว่า ๖ เดือนในความผิดฐานร่วมกันประกอบกิจการให้สินเชื่อส่วนบุคคลโดยไม่ได้รับอนุญาตและเรียกเก็บดอกเบี้ยเกินอัตรา ซึ่งไซ่ความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ และจำเลยพ้นโทษจำคุกมายังไม่เกินห้าปี **แม้คดีนี้จะเป็นการกระทำความผิดโดยประมาทก็ตามจึงไม่เข้าหลักเกณฑ์ที่ศาลจะใช้ดุลพินิจรอกการลงโทษให้แก่จำเลยได้ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๕๖ (๒), (๓)**

คำถาม เจ้าหนีมีหนังสือบอกกล่าวไปยังผู้ค้ำประกันเกินกำหนด ๖๐ วัน นับแต่วันที่ลูกหนี้ผิดนัดมีผลต่อความรับผิดชอบของผู้ค้ำประกันอย่างไร

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๘๔๗/๒๕๖๒

หนังสือบอกกล่าวที่โจทก์ส่งไปยังจำเลยที่ ๒ ถึงที่ ๔ ผู้ค้ำประกันระบุว่าจำเลยที่ ๑ ซึ่งเป็นลูกหนี้ขั้นต้นมียอดหนี้จำนวนเงินค้างชำระและยังมิได้ชำระหนี้ ขอให้ไปชำระหนี้ ย่อมถือได้ว่าเป็นหนังสือบอกกล่าวซึ่งมีข้อความที่แจ้งว่าลูกหนี้ผิดชำระหนี้ เข้าลักษณะเป็นหนังสือบอกกล่าวตามความมุ่งหมายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๖๘๖ วรรคหนึ่ง ซึ่งกฎหมายไม่ได้กำหนดรูปแบบข้อความหนังสือบอกกล่าวไว้อย่างชัดเจน

จำเลยที่ ๒ ถึงที่ ๔ **มิได้รับหนังสือบอกกล่าวที่โจทก์ส่งให้จำเลยที่ ๒ ถึงที่ ๔** ซึ่งเป็นผู้ค้ำประกันภายใน ๖๐ วัน นับแต่วันที่จำเลยที่ ๑ ผิดนัด จำเลยที่ ๒ ถึงที่ ๔ ย่อมหลุดพ้นจากความรับผิดในดอกเบี้ยและค่าสินไหมทดแทนตลอดจนค่าภาระติดพันอันเป็นอุปกรณ์แห่งหนี้รายนั้นบรรดาที่เกิดขึ้นภายหลังเมื่อพ้นกำหนดเวลาแล้วตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๖๘๖ วรรคสอง โจทก์คงเรียกให้จำเลยที่ ๒ ถึงที่ ๔ ชำระต้นเงินและดอกเบี้ยที่คิดได้เพียง ๖๐ วัน นับแต่วันที่จำเลยที่ ๑ ผิดนัด

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๒๖๓/๒๕๖๒ หนังสือบอกกล่าวของโจทก์ได้ไปถึงจำเลยที่ ๒

ผู้ค้ำประกันภายหลังเวลาที่พ้นกำหนด ๖๐ วัน นับแต่จำเลยที่ ๑ ลูกหนี้ขั้นต้นผิดนัดตาม

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๖๘๖ วรรคหนึ่ง จำเลยที่ ๒ ผู้ค้าประกันจึงหลุดพ้นจากความผิดในดอกเบี้ยและค่าสินไหมทดแทน ตลอดจนค่าภาระติดพันอันเป็นอุปกรณ์แห่งหนี้บรรดาที่เกิดขึ้นภายหลังจากพ้นกำหนดเวลา ๖๐ วัน ตามมาตรา ๖๘๖ วรรคสอง จำเลยที่ ๒ ต้องรับผิดในดอกเบี้ยต้นเงินจำกัดเฉพาะช่วงเวลา ๖๐ วัน นับแต่จำเลยที่ ๑ ลูกหนี้ขึ้นต้นผิดนัด

คำถาม ผู้รับจำนองมีหนังสือบอกกล่าวบังคับจำนองโดยกำหนดเวลาให้ชำระหนี้ น้อยกว่าหกสิบวัน จะนำระยะเวลาดังกล่าวไปรวมกับระยะเวลาหลังจากนั้นจนถึงวันฟ้องว่าเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่าหกสิบวันแล้ว จึงเป็นการบอกกล่าวบังคับจำนองโดยชอบแล้ว ได้หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๕๗๐๒/๒๕๖๒

แม้โจทก์และจำเลยทั้งสามจดทะเบียนจำนองที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างบนที่ดินเมื่อวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ ก่อนพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ. ๒๕๕๗ มีผลใช้บังคับ คือ เมื่อวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ ก็ตาม แต่การที่โจทก์ผู้รับจำนองประสงค์จะบังคับจำนองนับจากนั้น โจทก์ก็ต้องปฏิบัติตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๗๒๘ วรรคหนึ่ง ที่แก้ไขใหม่ ซึ่งบัญญัติว่า “เมื่อจะบังคับจำนองนั้น ผู้รับจำนองต้องมีหนังสือบอกกล่าวไปยังลูกหนี้ก่อนว่าให้ชำระหนี้ภายในเวลาอันสมควร ซึ่งต้องไม่น้อยกว่าหกสิบวันนับแต่วันที่ลูกหนี้ได้รับคำบอกกล่าวนั้น ถ้าและลูกหนี้ละเลยเสียไม่ปฏิบัติตามคำบอกกล่าว ผู้รับจำนองจะฟ้องคดีต่อศาลเพื่อให้พิพากษาสั่งให้ยึดทรัพย์สินซึ่งจำนองและให้ขายทอดตลาดก็ได้” โดยโจทก์ผู้รับจำนองต้องมีหนังสือบอกกล่าวบังคับจำนองไปยังจำเลยทั้งสามลูกหนี้ก่อนว่า ให้ชำระหนี้ภายในเวลาอันสมควร ซึ่งต้องไม่น้อยกว่าหกสิบวันนับแต่วันที่จำเลยทั้งสามลูกหนี้ได้รับคำบอกกล่าวบังคับจำนองนั้น ดังนั้นเมื่อโจทก์มีหนังสือทวงถามและบอกกล่าวบังคับจำนองลงวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๕๙ ซึ่งกำหนดระยะเวลาให้จำเลยทั้งสามชำระหนี้และไถ่ถอนจำนองให้เสร็จสิ้นภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือทวงถามและบอกกล่าวบังคับจำนองดังกล่าว จำเลยทั้งสามได้รับหนังสือบอกกล่าวบังคับจำนองเมื่อวันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๕๙ อันเป็นการกำหนดระยะเวลาไม่น้อยกว่าหกสิบวันซึ่งเป็นกำหนดระยะเวลาที่ระบุไว้ชัดเจนแน่นอนแล้ว จึงนำระยะเวลา ๓๐ วัน หนังสือบอกกล่าวบังคับจำนองไปรวมกับระยะเวลาหลังจากนั้นจนถึงวันฟ้องว่าเป็น

ระยะเวลาไม่น้อยกว่าหกสิบวันแล้วหาได้ไม่ กรณีจึงยังถือไม่ได้ว่าจำเลยทั้งสามลูกหนี้
ละเลยเสียไม่ปฏิบัติตามคำบอกกล่าวตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๗๒๘
วรรคหนึ่ง ที่แก้ไขใหม่ โจทก์จึงไม่มีอำนาจฟ้อง

คำถาม ผู้ถือหุ้นยังไม่ได้ชำระค่าหุ้นของบริษัทครบถ้วนจะมีอำนาจฟ้องเรียก
ค่าสินไหมทดแทนจากกรรมการบริษัทหรือบุคคลภายนอกที่ทำให้เกิดความเสียหายแก่บริษัท
ได้หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๔๖๖๑/๒๕๖๒

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๑๖๙ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า ถ้า
กรรมการทำให้เกิดเสียหายแก่บริษัท บริษัทจะฟ้องร้องเรียกเอาสินไหมทดแทนแก่กรรมการ
ก็ได้ หรือในกรณีที่บริษัทไม่ยอมฟ้องร้อง ผู้ถือหุ้นคนหนึ่งคนใดจะเอาคดีนั้นขึ้นมาก็ได้ เช่นนี้
การเป็นผู้ถือหุ้นที่จะมีสิทธิเรียกให้กรรมการบริษัทรับผิดชอบในกรณีนี้ย่อมต้องพิจารณาจากฐานะ
การเป็นผู้ถือหุ้นเป็นสำคัญ มิใช่พิจารณาจากการส่งใช้เงินค่าหุ้นอันเป็นกระบวนการในการ
รวบรวมทุนของบริษัทอีกส่วนหนึ่งซึ่งเมื่อผู้ถือหุ้นยังส่งใช้เงินค่าหุ้นไม่ครบถ้วนย่อมเป็นหน้าที่ของ
กรรมการบริษัทที่จะดำเนินการเรียกให้ผู้ถือหุ้นส่งใช้ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๑๒๐ และ
มาตรา ๑๑๒๑ เมื่อโจทก์ทั้งสองมีชื่อเป็นผู้ถือหุ้นของบริษัท ป. ไม่ว่าจะการถือหุ้นดังกล่าวจะได้
มีการส่งใช้เงินค่าหุ้นครบถ้วนหรือไม่ โจทก์ทั้งสองย่อมมีอำนาจฟ้องให้จำเลยที่ ๑ และที่ ๒
รับผิดชอบในฐานะที่เป็นกรรมการทำให้เกิดเสียหายแก่บริษัทตามมาตรา ๑๑๖๙ วรรคหนึ่ง ได้ แต่
สำหรับจำเลยที่ ๓ เป็นบุคคลภายนอกมิใช่กรรมการของบริษัท ป. จำกัด แม้โจทก์ทั้งสอง
จะอ้างว่าจำเลยที่ ๓ ร่วมกับจำเลยที่ ๑ และที่ ๒ ซึ่งเป็นกรรมการบริษัท ป. ยักยอกเงินของ
บริษัทไปเป็นประโยชน์ส่วนตนอันเป็นการทำละเมิดต่อบริษัท ป. ก็ตาม แต่ไม่มีกฎหมาย
บัญญัติให้สิทธิผู้ถือหุ้นฟ้องแทนบริษัทในกรณีนี้ได้ คำฟ้องโจทก์ทั้งสองเป็นการอาศัยสิทธิใน
ฐานะผู้ถือหุ้นของบริษัทมาก้าวล่วงฟ้องร้องคดีเพื่อบังคับบุคคลภายนอกบริษัทซึ่งไม่อาจกระทำ
ได้เพราะไม่ต้องด้วยมาตรา ๑๑๖๙ โจทก์ทั้งสองจึงไม่มีอำนาจ

นายประเสริฐ เสียงสุทธีวงศ์

บรรณาธิการ